

Tervakaupungin Puhaltajat (Oulun Työväen Soittokunta ry.) 60 vuotta

Orkesterin alkuvaiheet

Kansankielellä puhallinorkesterit kulkevat nimellä soittokunta. Soittokunnan kokoonpano oli pitkään niin sanottu seitsikko. Seitsikkoja ja soittokuntia perustettiin paljon tehtaiden, palokuntien, suojeluskuntien ja työväen yhdistysten yhteyteen. Huippuluokan musiikilliset teokset siirtyivät seitsikkosovituksina sotilassoittokunnilta harrastajaorkesterien käyttöön.

Ensimmäisen soittokunnan Oulu sai tarkk'ampujapataljoonan tulon myötä vuonna 1881. Orkesterissa oli noin 20 soittajaa ja se soitti lähinnä sotilasmusiikkia, mutta lisämaksusta se piti konsertteja kaupungin puistoissa, ennen kaikkea Hupisaarilla. 1900-luvun alkupuolella perustettiin Ouluun useampia puhallinorkestereita mm. VPK:lle, Suojeluskunnalle, Työväen näyttämölle ja työväen yhdistyksille.

Vaikka Oulussa oli 1900-luvun alussa Työväenyhdistyksen soittokunta, Tervakaupungin Puhaltajien alku juontaa juurensa toisen maailmansodan jälkeiseen aikaan. 1950-luvun alkupuolelta lähtien on mainintoja puhallinorkesterista, joka esiintyi Valolla (nykyään Walo) ja vappumarsseilla nimellä Koskelankylän tai Valon Torvisoittokunta. Vappumarsseilla soittokunnan mainitaan olleen mukana säännöllisesti koko sodanjälkeisen ajan.

Valon 100-vuotishistoriikissa kerrotaan, että tammikuussa 1950 SKP:n Koskelankylän osasto päätti ostaa puhallinsoittimia ja samalla sopia rahastosta, johon soittajat luovuttivat osan palkkioistaan soitinten huoltoa varten. Torvisoittokunta päätettiin vakinaistaa ja sovittiin, että se soittaa kolmena iltana vuodessa ilman korvausta Valon tilaisuuksissa vastineena tilojen käytöstä. Osasto myönsi yhden tanssi-illan tuoton korvauksena soittokunnalle.

Maaliskuussa 1957 orkesteri päätettiin rekisteröidä nimellä Oulun Työväen Soittokunta kokouksessa, jonka puheenjohtajana toimi Pauli Kemppainen ja sihteerinä Erkki Hurskainen. Samana vuonna orkesteri liittyi myös Suomen Työväen Musiikkiliittoon (STM). Rekisteröidyn yhdistyksen ensimmäisenä puheenjohtajana toimi Reino Viitala ja sihteerinä Antero Kossi. Rahastonhoitajana toimi Niilo Väliheikki ja jäsenenä Paavo Kärkkäinen ja Eero Pirnes. Pauli Kemppainen ja Heikki Kärkkäinen olivat varajäsenet. Alkuaikoina soittokunnassa oli noin 10 soittajaa, mistä se on laajentunut nykyiseen mittaansa noin 35 soittajaan. Vuodesta 2011 lähtien orkesteri on esiintynyt nimellä Tervakaupungin Puhaltajat. Reino Viitalan jälkeen pitkäaikaisia puheenjohtajia ovat olleet Juhani Ervelius, Raimo Kiviharju ja Päivi Rintamäki.

Taantumasta uuteen nousuun

Orkesterin toiminnassa oli taantuma 1960–70 lukujen vaihteessa. Vuonna 1968 vappusoitossa soittamassa oli vain viisi soittajaa ja kapellimestari. Toiminta pääsi uudelleen vauhtiin 1980-luvun alussa, jolloin SDP ja SKDL lupautuivat tukemaan rahallisesti mm. orkesterin soittimien hankintaa ja toimintaa tilaamalla orkesteria tilaisuuksiinsa. Orkesteri on kuitenkin ollut koko historiansa itsenäinen ja puolueilla ei ole ollut vaikutusta orkesterin päätösten tekemiseen.

Vuonna 1979 orkesterin kapellimestariksi tuli Oulun varuskuntasoyttokunnan trumpettisti Pekka Svala, jolla oli suuri vaikutus orkesterin toiminnan kehittämisessä ja eteenpäin viemisessä. Soittajat aloittivat teorianneit Oulun työväenopistolla ja heille hankittiin soitonopettajia Oulun kaupunginorkesterista ja Varuskuntasoyttokunnasta. Myös soitto-oppilastoiminta käynnistettiin ja soittoleirejä pidettiin kaksi kertaa vuodessa. Aluksi soitettiin osaksi VR:n lakkautetun soittokunnan vanhoilla soittimilla, mutta myöhemmin päästiin omaan soitinkantaan kiinni mm. Oulun kaupungin avustuksien ja vakuutusyhtiö Kansan lahjoituksen myötä.

Orkesteri toimi Oulu-opiston (aikaisemmin Oulun työväenopisto) kurssina vuoteen 1991. Harjoituspaikkana oli tuolloin Pohjankartanon juhlasali. Tammikuun alusta 1992 lähtien orkesteri on toiminut Oulun kansalaisopiston kurssina. Harjoituspaikkana oli Koskelankylän Walo vuosina 1992–2002, minkä jälkeen orkesteri harjoitteli kansalaisopiston juhlasalissa (Kaarretien 14) ja vuodesta 2013 lähtien Merikosken koulun ruokalassa.

Vuonna 1987 orkesteri sai oman lipun, jonka suunnitteli Juhani Ervelius ja valmisti Aila Kullberg. Orkesterin sisällä on toiminut myös pienyhtyeitä, kuten Liimatehtaan Vasket, joka sai nimensä yhtyeen ensimmäisestä harjoitustilasta. Orkesteri on ollut mukana erilaisissa projekteissa, joista viimeisimpänä marraskuussa 2016 Tiernapoika-kilpailun mukaemat-sarjassa, jossa saavutettiin kolmas sija.

Matkoja ja yhteistyötä

Tervakaupungin Puhaltajat on tehnyt yhteistyötä useiden orkestereiden kanssa. Esimerkiksi Ykspihlajan Työväen Soittajien kanssa orkesteri osallistui pohjoismaisille työväenmusiikkijuhlille Odensessa Tanskassa vuonna 1988 ja teki Utajärven nuorisopuhallinorkesterin (nykyään Utajärven puhallinorkesterin) kanssa konserttimatkan Itävallan Salzburgiin vuonna 1993. Näiden lisäksi orkesteri on tehnyt 60-vuotisen taipaleensa aikana konserttimatkoja myös Unkariin, Saksaan ja Viroon. Virossa orkesteri oli Tarton puhallinorkesterin vieraana. Yhteistyö jatkui Tarton orkesterin, Tartto Linna Puhkpilliorkesterin vastavierailun merkeissä heti seuraavana vuonna, jolloin molemmat orkesterit osallistuivat Oulussa järjestettyyn Työväen Sävel -90 -juhlaan, joka oli samalla STM:n 70-vuotisjuhatapahtuma.

Mauri Kinnusen tultua johtajaksi 1990-luvun alussa alettiin harjoitella myös tanssimusiikkiohjelmistoa, lopulta orkesterilla oli valmius soittaa neljän tunnin tanssit! Muutamat tällaiset koko illan tanssit järjestettiin yhdessä Utajärven nuorisopuhallinorkesterin kanssa.

Mauri Kinnusen jälkeen tuli orkesterin johtajaksi Mika Kaijanen, jonka johdossa menttiin 2000-luvun alkupuoli. Orkesteri teki edelleen ahkerasti tilaussoittoja sekä joka vuonna yhden suuremman konsertin. Vuosikymmenen merkittävimpiä tapahtumia olivat esiintyminen Oulun 400-vuotisjuhlilla ja asuntomessujen avajaisissa vuonna 2005. Saman vuoden kevätkonsertissa luovutettiin Pekka Svalalle Director Musices -arvonimi.

Vuonna 2013 johtajaksi valittiin Kaisa Ekdahl. Kaisan myötä ohjelmisto koki muodonmuutoksen ja konsertteja alettiin järjestää erilaisten teemojen ympärille mm. Euroviisut ja elokuvamusiikki. Teemakonserttien myötä aloitettiin myös hedelmällinen yhteistyö säveltäjä, kapellimestari ja trumpettisti Esko Heikkisen kanssa, joka on sovittanut orkesterille useita kappaleita myös nyt kuultavaan juhlakonserttiin. Huhtikuussa 2016 pidettiin jopa Esko Heikkisen sävellyksiin ja sovituksiin perustuva konsertti yhteistyössä Ykspihlajan Työväen Soittajien ja Oulun ev.lut. seurakuntien ja konservatorion puhallinorkesteri Virtuoston kanssa Madetojan salilla.

Tervakaupungin Puhaltajia onnitellen ja yhteistyökumppaneita kiittäen,

